

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS
Stegne 7
1000 Ljubljana

info.box@akos-rs.si

Datum: 4.10.2024

Zadeva: Pripombe na Geografsko analizo 2024 za posodobitev seznama naselij brez cenovnih obveznosti na upoštevnom trgu 1 »Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji«

Zveza: Objava na spletni strani z dne 6.9.2024¹, opravilna št.: 38240-3/2024/1

Spoštovani,

V družbi Telemach Slovenija d.o.o. smo pregledali Geografsko analizo 2024 za posodobitev seznama naselij brez cenovnih obveznosti na upoštevnom trgu 1 »Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji« št. 38240-3/2024/1 (v nadaljevanju Geografska analiza trga 1), ter v nadaljevanju podajamo pripombe in predloge.

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve (v nadaljevanju Agencija) je s kumulativnim upoštevanjem obeh postavljenih kriterijev (-prvotni operater (Telekom Slovenije) ima v naselju manj kot 40 % maloprodajni tržni delež, hkrati pa sta v naselju z maloprodajno ponudbo prisotna še najmanj dva druga operaterja, ki posamezno dosemeta prag 10 % in - vsi trije operaterji posamezno v naselju pokrivajo najmanj 65 % gospodinjstev z bakrenim, kabelskim ali optičnim omrežjem) ugotovila, da je na upoštevnom trgu 1 prišlo do sprememb konkurenčnih pogojev v dodatnih 8 naseljih. Agencija je v Geografski analizi trga 1 objavila posodobljeno karto in seznam naselij brez cenovne regulacije, ki sedaj vključuje skupno 36 naselij s 148.445 gospodinjstvi, v katerih se pogoji konkurence znatno razlikujejo od pogojev v preostalih naseljih.

Agencija je pri geografski analizi upoštevala postavljena kriterija, ter primerjala gibanje omrežnih priključnih točk po operaterjih, torej maloprodajni trg. Za realen pregled stanja na trgu je potrebno pogledati širše, saj se izkrivljanje konkurence lahko začne pri cenah storitev na veleprodajnem trgu, ki ima neposredni vpliv na maloprodajni trg. Opozarjamo na postopno draženje veleprodajnih storitev, ki se nanašajo na izgradnjo omrežja operaterjev kasnejših vstopnikov na trg.

Kot primera navajamo veleprodajni ceni operaterja s pomembno tržno močjo za najema kabelske kanalizacije in najemnino za m² prostora skupne lokacije – tip A, B in C na področju cenovne deregulacije.

¹ <https://www.akos-rs.si/javna-posvetovanja-in-razpisi/novica/geografski-analizi-2024-za-posodobitev-seznamov-naselij-brez-cenovnih-obveznosti-na-upostevnem-trgu-1-in-dereguliranih-naselij-na-upostevnem-trgu-3b>

Cene so objavljene v trenutno veljavni Vzorčni ponudbi za lokalni dostop na fiksni lokaciji (veljavnost 1.9.2024)² (v nadaljevanju Vzorčna ponudba WLA).

- **Cena najema kableske kanalizacije, str. 149:**

2. Cena najema kableske kanalizacije

Naziv storitve	Enota mere	Cena
		EUR brez DDV
Cena za najem kableske kanalizacije – področje cenovne regulacije	Mesečno na kilometer	72,09
Cena za najem kableske kanalizacije – področje cenovne deregulacije	Mesečno na kilometer	164,42
Zakup dvižnih kanalov in kableskih polic	Mesečna zakupnina do 50 m	1,52

Veleprodajni ceni za isto storitev se razlikujeta za **128%!**

Zavedati se je potrebno da je storitev najema kableske kanalizacije za operaterje, ki gradijo in širijo svoje lastno omrežje zelo pomembna. Prav tako ob povišanju cene operaterji ne moremo hitro odreagirati in prestaviti svoje kable v drugo kanalizacijo. To je še posebej težavno v velikih mestih (npr. v Ljubljani), kjer ni stroškovno vzdržnih alternativ za zakup kableske kanalizacije.

Opozarjamo, da je omenjena veleprodajna cena na področju cenovne deregulacije povsem nerazumna tudi s stališča določanja cene dostopa do obstoječe fizične infrastrukture, ki je opredeljena v 6. in 7. odstavku 4. člena Splošnega akta o dostopu do fizične infrastrukture (Uradni list RS, št. 42/23)³:

(6) Infrastrukturni operater je pri določitvi cene dostopa upravičen do povračila vseh nastalih učinkovitih stroškov v zvezi s preverjanjem možnosti dostopa in z zagotavljanjem dostopa do njegove fizične infrastrukture, skupaj s primerno stopnjo donosnosti naložbe glede na vložena sredstva, ki jo predstavlja tehtano povprečje stroškov kapitala. Primerno stopnjo donosnosti naložbe določi infrastrukturni operater, pri čemer pa ne sme znašati več kot vsakokrat veljavno tehtano povprečje stroškov kapitala, določeno za omrežja naslednjih generacij elektronskih komunikacij, ki ga na svoji spletni strani objavlja Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije⁴.

(7) Stroškovne kalkulacije mora v primeru spora po postopku iz 286. člena zakona infrastrukturni operater prikazati na podroben, pregleden in objektivni način, prav tako investicijske (amortizacija) in operativne stroške ter primerno stopnjo donosnosti naložbe glede na vložena sredstva. Pri oblikovanju cen se lahko upoštevajo le nastali učinkoviti stroški. Morebitno neučinkovitost operaterja ter podvajanje in prenašanje stroškov mora infrastrukturni operater izločiti.

² <https://www.telekom.si/media/gfik21tb/wla-objava-2-8-2024-cistopis.pdf>

³ <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2023-01-1152>

⁴ Tehtano povprečje stroškov kapitala za NGA omrežje (pred davki) znaša 7,04%, https://www.akos-rs.si/fileadmin/user_upload/dokumenti/Telekomunikacije/Novice_2023/Model_izracuna_WACC_za_cenovno_regulacijo_elektro_nskih_komunikacij_november_2023.pdf

- Cena najemnine za m² prostora skupne lokacije – tip A, B in C, str. 129:

3. Najemnina za m² prostora skupne lokacije - tipa A, B in C

Naziv storitve	Enota mere	Cena
		EUR brez DDV
Najemnina za m ² prostora skupne lokacije – področje cenovne regulacije	mesečno	8,90
Najemnina za m ² prostora skupne lokacije – področje cenovne deregulacije	mesečno	16,07

Najmnino v prostorih tipa A in B se zaračunava glede na zasedeno površino v m² v skladu s tehničnimi pogoji.

Razlika v ceni je od zadnje spremembe Vzorčne ponudbe WLA (1.9.2024) že **80%**. Najem skupnega prostora za lokacije je temeljnega pomena za izgradnjo lastnega omrežja, kjer, v primeru nerazumnega višanje veleprodajnih cen, ne obstaja podobnih in relativno sprejemljivih stroškovnih alternativ.

Alternativni operaterji smo svoja omrežja načrtovali in gradili na arhitekturnem omrežju operaterja s pomembno tržno in smo zato tehnično odvisni od njegovih storitev. Trenutna vedno širša deregulacija naselij in s tem dvig veleprodajnih cen storitev na teh področjih, ki so neposredno povezana z izgradnjo omrežja, postavlja operaterje v veliko finančno obremenitev in negotovost. Pri tem ne obstaja hitrih rešitev. Nerazumen dvig veleprodajnih cen storitev, bo zagotovo upočasnil gradnjo in širitev omrežja, ter razvoj novih storitev na strani alternativnih operaterjev.

Za pojasnila ostajamo na voljo.

S spoštovanjem,

Martina Denovnik
Vodja službe za regulativo

telemach

Telemach Slovenija d.o.o. 1